

บทที่ 3

องค์ประกอบของวิทยานิพนธ์

องค์ประกอบของวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 4 ส่วน ดังนี้

1. **ส่วนหน้า** ประกอบด้วย ปกนอก ปกใน ใบอนุมัติ บทคัดย่อ หน้าประกาศผู้ให้ทุนวิจัย กิตติกรรมประกาศ สารบัญ สารบัญตาราง สารบัญภาพ และรายการสัญลักษณ์และคำย่อ
2. **ส่วนเนื้อเรื่อง** เป็นส่วนนำเสนอเนื้อหาของวิทยานิพนธ์
3. **ส่วนอ้างอิง** ประกอบด้วย การอ้างอิงในเนื้อหาอยู่ในส่วนเนื้อเรื่อง และการอ้างอิงท้ายเรื่อง จะอยู่ตอนท้ายสุดต่อจากส่วนเนื้อเรื่อง (บรรณานุกรม)
4. **ส่วนเพิ่มเติม** ประกอบด้วย ภาคผนวก และประวัติผู้วิจัย/ผู้ศึกษา

3.1 ส่วนนำ

องค์ประกอบส่วนหน้าของวิทยานิพนธ์ เป็นส่วนที่แสดงข้อมูลจำเพาะของวิทยานิพนธ์ บ่งบอกภาพโดยสรุปของข้อมูลในวิทยานิพนธ์

3.1.1 ปกนอก (Cover)

3.1.1.1 ปกหน้า (Front Cover) กำหนดให้มีข้อกำหนด ดังนี้

1) ลักษณะของปกนอกจะต้องเป็นปกแข็ง พิมพ์ตัวอักษรสีทอง ทั้งปก สีของปก แยกตามระดับปริญญา

ก. ปริญญาโท แผน ก ปกสีเขียวเข้ม

ข. ปริญญาโท แผน ข ปกสีน้ำเงินเข้ม

ค. ปริญญาเอก ปกสีแดงเลือดนก

2) ส่วนประกอบของปกหน้า มีดังนี้

ก. ตรามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามพิมพ์ทอง ขนาด 3x4 ซม. (1.18x1.57 นิ้ว) ตรงกึ่งกลางของปกห่างจากขอบบน ลงมา 2.5 ซม. (1 นิ้ว)

ข. ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ที่ได้รับอนุมัติในการศึกษาวิจัย เป็นภาษาไทย หรือภาษาอังกฤษที่ใช้ในการเขียนวิทยานิพนธ์เพียงภาษาเดียวกำหนดขนาดตัวอักษรไทย ประมาณ 3-4 ตัว/ซม. กรณีที่ชื่อเรื่องมีความยาว มากกว่า 1 บรรทัด ให้แบ่งบรรทัดพิมพ์ในลักษณะรูปสามเหลี่ยมกลับหัวให้สวยงาม หรือตามความเหมาะสมเพื่อสื่อความหมายของชื่อเรื่องให้ชัดเจน/ไม่ฉีกคำ

ค. ชื่อผู้แต่งหรือผู้จัดทำวิทยานิพนธ์ ให้มีคำนำหน้าชื่อ เช่น นาย นาง นางสาว ถ้ามียศ ฐานันดรศักดิ์ ราชทินนาม หรือสมณศักดิ์ให้ใส่ไว้ด้วย การพิมพ์ชื่อให้พิมพ์อยู่ตรงกลางหน้า ให้อยู่ระหว่างบรรทัดล่างของชื่อวิทยานิพนธ์และบรรทัดแรกของข้อความส่วนท้ายของปกเท่ากัน

ง. ชื่อปริญญาของหลักสูตร และสาขาวิชา

จ. ชื่อสถาบัน ให้ใช้ชื่อ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ฉ. ปีพิมพ์ ใช้ปี พ.ศ. ที่สำเร็จการศึกษา

3.1.1.2 ไบรอนด์ (Flyleaf) เป็นหน้าเปล่าของวิทยานิพนธ์ ใช้กระดาษสีขาวที่มีอยู่ทั้งด้านหน้าและด้านหลัง ด้านละ 1 แผ่น

3.1.1.3 ปกหลัง (Back Cover) ให้เป็นปกว่าง ไม่ต้องพิมพ์ข้อความใด ๆ มีสีเดียวกับปกหน้า

3.1.1.4 สันปก (Spine) ให้เขียนเรียงไปตามความยาวของสันปก โดยเริ่มห่างจากขอบบนลงมา 2.5 ซม. ประกอบด้วยชื่อเรื่อง (หากชื่อยาวให้ตัดเป็นสองบรรทัด) รองมาเป็นชื่อผู้เขียน โดยไม่ต้องมี คำนำหน้าชื่อ และปี พ.ศ. ที่สำเร็จการศึกษา โดยใช้ภาษาไทยหรืออังกฤษตามรูปแบบในหน้าปกหน้า

หมายเลขของวิทยานิพนธ์ กำหนดโดยบัณฑิตวิทยาลัย ประกอบด้วยตัวอักษร และตัวเลข 6 ตัว โดยเขียนเป็นสัญลักษณ์ X00-0000 มีความหมายดังนี้

ตัวอักษร X หมายถึง ตัวอักษรที่แสดงระดับการศึกษา ซึ่ง “D” แทน ระดับปริญญาเอก และ “M” แทนระดับปริญญาโท

ตัวเลข 2 ตัวแรก หมายถึง รหัสแทนหลักสูตรและสาขาวิชา

ตัวเลข 4 ตัวหลัง หมายถึง ลำดับของวิทยานิพนธ์ที่สำเร็จในสาขานั้น

เช่น M01-0010 หมายถึง วิทยานิพนธ์หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน และเป็นวิทยานิพนธ์ที่สำเร็จเป็นลำดับที่ 10 ในสาขาวิชานี้ และD04-0005 หมายถึง วิทยานิพนธ์หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชายุทธศาสตร์การพัฒนากุมิภาค และเป็นวิทยานิพนธ์ที่สำเร็จเป็นลำดับที่ 5 ในสาขาวิชานี้

3.1.2 ปกใน (Title Page)

หน้าปกในเป็นเอกสารที่ถัดจากไบรอนด์ ไม่ต้องใส่ตรามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม วิทยานิพนธ์ที่พิมพ์เป็นภาษาไทยต้องมี 2 หน้า ได้แก่ หน้าปกในภาษาไทยและหน้าปกในภาษาอังกฤษ ส่วนวิทยานิพนธ์ที่พิมพ์เป็นภาษาอังกฤษ ต้องพิมพ์ด้วยตัวพิมพ์ใหญ่ทั้งหมดและมีหน้าปกในภาษาอังกฤษหน้าเดียวเท่านั้น ข้อความในหน้าปกในมีดังนี้

3.1.2.1 ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

3.1.2.2 ชื่อผู้แต่งหรือผู้จัดทำวิทยานิพนธ์

3.1.2.3 ข้อความระบุประเภทของผลงาน เป็นวิทยานิพนธ์ หรือการค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรใด สาขาวิชาใดชื่อมหาวิทยาลัย (บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม) ปี พ.ศ. ที่สำเร็จการศึกษา และข้อความสงวนลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

3.1.3 ใบอนุมัติ (Approval Sheet)

ใบอนุมัติเป็นเอกสารที่ระบุข้อความ วิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระได้รับการอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรและเป็นการรับรองผลงานวิทยานิพนธ์อย่างเป็นทางการ ผลงานภาษาไทยให้พิมพ์ ใบรับรองเป็นภาษาไทย ผลงานภาษาอังกฤษให้พิมพ์ใบรับรองเป็นภาษาอังกฤษ ใบรับรองประกอบด้วย ตรามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ข้อความระบุชื่อ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ชื่อเรื่อง ชื่อผู้เขียน หลักสูตร สาขาวิชาที่ได้รับอนุมัติรายชื่อ คณะกรรมการสอบ รายชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พร้อมลายมือชื่อ ชื่อและลายมือชื่อของคณบดีต้นสังกัด คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย และข้อความระบุเจ้าของลิขสิทธิ์

3.1.4 บทคัดย่อ (Abstract)

บทคัดย่อเป็นข้อความสรุปเนื้อหาของวิทยานิพนธ์ให้สั้นกะทัดรัด ชัดเจน ทำให้ผู้อ่านทราบถึงเนื้อหาได้อย่างคร่าวๆ โดยไม่จำเป็นต้องอ่านเนื้อหาทั้งหมด ความยาวของบทคัดย่อไม่ควรเกิน 1 หน้ากระดาษ A4 หรือไม่เกิน 300 คำ โดยให้พิมพ์อยู่ในกรอบตามรูปแบบที่กำหนด

3.1.4.1 ส่วนประกอบในบทคัดย่อ แบ่งเป็น 4 ส่วนดังนี้

1) ส่วนหัว (Header) ซึ่งระบุข้อมูลเกี่ยวกับ

1.1) ชื่อเรื่อง หากชื่อเรื่องยาวเกินกว่า 1 บรรทัด ในบรรทัดต่อไปให้พิมพ์ตรงกับตัวอักษรตัวแรกของชื่อเรื่องในบรรทัดแรก

1.2) ชื่อผู้วิจัย เป็นการระบุชื่อผู้วิจัยโดยใช้หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการระบุชื่อในหน้าปกใน

1.3) ปริญญา เป็นการระบุอักษรย่อของหลักสูตร เว้นวรรคและตามด้วยเครื่องหมายวงเล็บที่ระบุชื่อสาขาวิชา เช่น ค.ม. (หลักสูตรและการเรียนการสอน), ศศ.ม. (ภาษาไทย), วท.ม. (เคมี)

1.4) ปีพิมพ์ (ปีตามที่ระบุในหน้าปกใน)

2) ส่วนเนื้อหาของบทคัดย่อ (Text of abstract) ประกอบด้วยข้อความว่า “บทคัดย่อ” หรือ “Abstract” อยู่กลางหน้ากระดาษ และย่อหน้าใหม่เป็นส่วนเนื้อหาของบทคัดย่อ ซึ่งควรเขียนสรุปรายละเอียดเกี่ยวกับ วัตถุประสงค์การวิจัย วิธีการวิจัย ผลการวิจัย และสรุปโดยย่อ

3) ส่วนคำสำคัญ (Keyword) ระบุคำสำคัญที่เป็นคำหลัก เพื่อใช้ในการสืบค้นงานวิจัย ไม่ควรเกิน 5 คำ

4) ส่วนลงนามของอาจารย์ที่ปรึกษาหลัก (Major Advisor) ลงนามอนุมัติด้วยปากกาหมึกสีดำ

วิทยานิพนธ์ที่เป็นภาษาไทยพิมพ์บทความต้องมีทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษไม่ว่าวิทยานิพนธ์นั้นจะพิมพ์เป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษก็ตาม โดยให้จัดบทความภาษาไทยไว้ก่อน และตามด้วยบทความภาษาอังกฤษ

3.1.4.1 บทความที่ดีควรมี ลักษณะดังนี้

1) มีความถูกต้อง (Accurately) โดยระบุวัตถุประสงค์ และเนื้อหาของเรื่องถูกต้องสอดคล้องตามที่ปรากฏในวิทยานิพนธ์

2) มีความสมบูรณ์ (Comprehensively) มีเนื้อหาครอบคลุมตามกระบวนการศึกษาวิจัยอย่างครบถ้วน คำย่อ คำที่ไม่คุ้นเคยให้เขียนเต็มเมื่อกล่าวถึงครั้งแรก ไม่จำเป็นต้องอ้างเอกสาร ยกตัวอย่าง ยกข้อความ สมการ หรือภาพวาด คำที่ใช้ในบทความเป็นคำสำคัญเพื่อประโยชน์ในการทำตรรกะสำหรับการสืบค้น และทำให้ผู้อ่านได้รับความรู้เกี่ยวกับผลงานวิจัยนั้นตั้งแต่ต้นจนจบอย่างย่อ ๆ

3) มีความกระชับ (Precisely) มีเนื้อหาที่กระชับเป็นประโยคที่มีความหมายให้ข้อมูลที่ตรงตามความหมายมากที่สุด ไม่เยิ่นเย้อ ไม่อธิบายรายละเอียดมากเกินไป

4) ให้ข้อเท็จจริง (Informatively) เนื้อหาของบทความเป็นการให้รายงานข้อมูลความรู้ที่เป็นจริง มิใช่ การประเมินผลงาน จึงไม่ควรมีการวิจารณ์รวมอยู่ในบทความ

5) มีความน่าอ่าน (Readably) ควรเรียบเรียงด้วยภาษาที่สละสลวย ถูกต้องตามหลักวิชาการ และหลักการใช้ภาษา ควรใช้รูปประโยคบอกเล่า และเป็นประโยคสมบูรณ์ ควรแบ่งเนื้อหาออกเป็นย่อหน้าตามความ กรณีที่เป็นบทความ ภาษาอังกฤษควรใช้ประโยคอดีตกาล (Past Tense) เมื่อกล่าวถึงวัตถุประสงค์และวิธีวิจัย และควรใช้ประโยค ปัจจุบันกาล (Present Tense) เมื่อกล่าวถึงผลการวิจัย และการประยุกต์ผลการวิจัย

3.1.5 ประกาศผู้ให้ทุนวิจัย (Sponsorship Acknowledgements)

หน้าประกาศผู้ให้ทุนวิจัย มิใช่เป็นส่วนสำคัญของวิทยานิพนธ์ จะมีหรือไม่มีก็ได้ โดยปกติจะใช้เป็นที่สำหรับแสดงว่าผู้วิจัยได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยของผู้ใดหรือหน่วยงานใด ปี พ.ศ.ใด เช่น “วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับทุนวิจัยจากสถาบันวิจัย และพัฒนามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ปีงบประมาณ 2563”

3.1.5.1 พิมพ์ข้อความไว้ตรงกลางหน้ากระดาษทั้งแนวตั้ง และแนวนอน

3.1.5.2 กรณีที่ข้อความมีความยาว มากกว่า 1 บรรทัด ให้แบ่งบรรทัดพิมพ์ในลักษณะรูปสามเหลี่ยมกลับหัวให้สวยงาม

3.1.5.3 กรณีที่ได้รับการอุดหนุนการวิจัยจากหลายแหล่ง ให้ระบุทุกแหล่งได้โดยทุนสุดท้ายต้องกันด้วยคำว่า “และ”

3.1.6 กิตติกรรมประกาศ (Acknowledgements)

หน้ากิตติกรรมประกาศเป็นข้อความแสดงความขอบคุณบุคคล สถาบันและ/หรือหน่วยงาน ที่ให้ความช่วยเหลือ ให้ความร่วมมือในการค้นคว้าเพื่อเขียนวิทยานิพนธ์ ตลอดทั้งคณะกรรมการสอบผู้สนับสนุนเงินทุนวิจัย ผู้ให้ข้อคิดเห็น ให้ข้อมูล และผู้ที่อนุญาตให้ใช้ ข้อเขียนหรือให้ใช้เครื่องมือในการวิจัย ซึ่งเป็นการแสดงถึงจรรยาบรรณทางวิชาการที่ผู้วิจัยควรถือปฏิบัติ

3.1.6.1 ควรจำกัดการเขียนเฉพาะการได้รับความช่วยเหลือเป็นกรณีพิเศษ ข้อความดังกล่าวควรเขียนเป็น ภาษาทางวิชาการ ไม่ควรใช้ภาษาพูดและใช้คำสแลง การระบุชื่อบุคคลให้ใช้ชื่อจริงพร้อมนามสกุล และคำนำหน้า ห้ามใช้ชื่อเล่น เช่น พี่หนึ่ง น้องอู๋ น้ำฝ้าย อานุช ลุงน้อย เป็นต้น

3.1.6.2 ความยาวของกิตติกรรมประกาศไม่ควรเกิน 1 หน้ากระดาษ

3.1.6.3 ถ้าเป็นบุคคลที่กล่าวถึงมียศหรือตำแหน่งทางวิชาการ และมีตำแหน่งหน้าที่การงาน ให้ระบุไว้ด้วย มีความยาวไม่เกิน 1 หน้า

3.1.6.4 ท้ายข้อความให้ระบุชื่อ-สกุล ผู้เขียนวิทยานิพนธ์ไว้ด้วย แต่ไม่ต้องระบุคำนำหน้าชื่อ (นาย นาง หรือนางสาว)

3.1.7 สารบัญ (Table of Contents)

สารบัญเป็นส่วนที่แสดงถึงส่วนประกอบสำคัญทั้งหมดที่ปรากฏในวิทยานิพนธ์พร้อมทั้งบอกเลขหน้าที่ปรากฏ โดยเริ่มตั้งแต่บทคัดย่อไปจนถึงประวัติผู้เขียน ในส่วนเนื้อเรื่องควรใส่บทที่ ชื่อบท หัวข้อหลัก และหัวข้อย่อย ชื่อ หัวข้อที่ปรากฏในสารบัญต้องมีข้อความตรงกับที่ปรากฏในเนื้อเรื่อง วิทยานิพนธ์ภาษาไทยให้พิมพ์สารบัญเป็นภาษาไทย ส่วนวิทยานิพนธ์ภาษาอังกฤษให้พิมพ์สารบัญเป็นภาษาอังกฤษ

สำหรับเลขกำกับหัวข้อรองจากบทนั้นจะใส่ไว้ และการใส่หัวข้อย่อยรองจากหัวข้อใหญ่ไม่ควรใส่เกิน 1 ระดับหัวข้อ เช่น ถ้าใส่ชื่อ 1.1 แล้วมีหัวข้อย่อยที่ต้องการใส่ ควรใส่เฉพาะ 1.1.1 ไม่ควรใส่ 1.1.1.1 หรือมีทศนิยมมากกว่า 3 ระดับ เป็นต้นซึ่งเป็นรายละเอียดปรากฏอยู่ในส่วนเนื้อเรื่องอยู่แล้ว

3.1.8 สารบัญตาราง (List of Tables)

สารบัญตารางเป็นส่วนที่บอกถึงรายการตารางทั้งหมด (ถ้ามี) ที่มีอยู่ในวิทยานิพนธ์ รวมถึงตารางในภาคผนวกด้วย พร้อมระบุเลขหน้าที่ปรากฏ กรณีที่ชื่อตารางยาวเกินกว่า 1 บรรทัด ให้พิมพ์ข้อความในบรรทัดถัดไปโดยให้ตรงกับข้อความในบรรทัดแรก ส่วนเลขหน้าของตารางให้ใส่บรรทัด

สุดท้ายของชื่อตาราง ชื่อของตารางที่ปรากฏในสารบัญชตารางต้องตรงกับที่ปรากฏในเนื้อเรื่อง วิทยานิพนธ์ภาษาไทยให้พิมพ์สารบัญชตารางเป็นภาษาไทย ส่วนวิทยานิพนธ์ภาษาอังกฤษให้พิมพ์สารบัญชตาราง เป็นภาษาอังกฤษการจัดทำสารบัญชตาราง หากมีเพียงตารางเดียว ไม่จำเป็นต้องจัดทำสารบัญชตารางก็ได้

3.1.9 สารบัญภาพ (List of Figures)

สารบัญภาพเป็นส่วนที่บอกถึงรายการภาพ เช่น แผนภูมิ แผนภาพ แผนที่ กราฟ เป็นต้น (ถ้ามี) ที่มีอยู่ในวิทยานิพนธ์ รวมทั้งที่ปรากฏในภาคผนวกด้วย ชื่อหรือคำอธิบายภาพที่ปรากฏในสารบัญภาพต้องตรงกับที่ปรากฏในเนื้อเรื่อง วิทยานิพนธ์ภาษาไทยให้พิมพ์สารบัญภาพเป็นภาษาไทย ส่วนวิทยานิพนธ์ภาษาอังกฤษให้พิมพ์สารบัญภาพเป็นภาษาอังกฤษ การจัดทำสารบัญภาพ หากมีเพียงภาพเดียว ไม่จำเป็นต้องจัดทำสารบัญภาพก็ได้

3.1.10 รายการสัญลักษณ์และคำย่อ (List of Abbreviations)

รายการสัญลักษณ์และคำย่อ เป็นส่วนที่อธิบายสัญลักษณ์ด้วยย่อ และคำย่อต่าง ๆ ที่ใช้ในวิทยานิพนธ์ทั้งหมด (ถ้ามี) ทั้งนี้สัญลักษณ์และคำย่อต้องมีความหมายเดียวกันตลอดทั้งหมด และให้พิมพ์เรียงตามลำดับ

3.2 ส่วนเนื้อหา

เนื้อหาของวิทยานิพนธ์ จะแบ่งออกเป็นกี่บทก็ได้ตามความจำเป็นขึ้นอยู่กับผู้วิจัย และกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เห็นสมควร ซึ่งวิทยานิพนธ์ส่วนใหญ่ที่ใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มักจะแบ่งออกเป็น 5 บท คือ บทนำ การทบทวนวรรณกรรม วิธีดำเนินการวิจัย ผลการวิจัย และสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับส่วนวิทยานิพนธ์ที่ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มักจะแบ่งออกเป็น 5-6 บท ตามความจำเป็นโดยบทที่ 1 เป็นบทนำ และบทสุดท้ายเป็นบทสรุป ส่วนเนื้อเรื่องวิทยานิพนธ์ โดยทั่วไปที่นิยมกันอย่างแพร่หลาย ประกอบด้วยบทต่าง ๆ จำนวน 5 บท ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ (Introduction)

ควรประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้

1. ที่มาและความสำคัญของปัญหา (Background and Significance of the Problem) กล่าวถึง ความเป็นมาของปัญหา ประเด็นสาระสำคัญของหัวเรื่องที่น่าเสนอแนวคิดหลักการสำคัญ จากการประมวลมาจากทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และความจำเป็นที่จะต้องศึกษาวิจัยในปัญหานั้น เพื่อความก้าวหน้าของวิทยาการในแขนงนั้น รวมถึงการกล่าวถึงประเด็น

สำคัญที่ผู้ทำวิทยานิพนธ์ประสงค์ที่จะค้นหา คำตอบ โดยใช้แนวทางการวิจัย ตลอดจนข้อความที่ชี้ให้เห็นว่าเมื่อทำวิจัยแล้วเสร็จ จะสามารถ นำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างไร

2. วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives) เป็นข้อความที่ระบุเป้าหมายที่ผู้ทำวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระต้องการค้นหาข้อเท็จจริงในประเด็นต่าง ๆ ซึ่งส่วนใหญ่นิยมเขียนขึ้นต้น ด้วยคำว่า “เพื่อ...” เช่น เพื่อศึกษา... เพื่อพัฒนา... เพื่อวิเคราะห์... เพื่อสังเคราะห์... หรือเพื่อประเมิน... เป็นต้น ส่วนภาษาอังกฤษนิยมขึ้นต้นด้วยคำว่า “to” เช่น to study..., to develop..., to analyze..., to synthesize..., หรือ to evaluate... เป็นต้น ถ้ามีวัตถุประสงค์หลายข้อ นิยมเขียนเป็นข้อ ๆ โดยเรียงลำดับตามเป้าหมายที่จะทำการวิจัย

3. สมมติฐานการวิจัย (Research Hypothesis) (ถ้ามี) เป็นข้อความที่กำหนดขึ้นเพื่อคาดคะเนถึงผลการวิจัยที่จะเกิดขึ้นว่าจะจะเป็นลักษณะใดหรือมีผลอย่างไรทั้งในเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพ ซึ่งนิยมเขียนเป็นข้อ ๆ โดยมีสาระสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4. ขอบเขตการวิจัย (Scope of Study) เป็นข้อความที่กำหนดให้ชัดเจนลงไปว่าการวิจัยครั้งนี้จะทำอะไร ปริมาณเท่าใด กระทบกับใคร สิ่งใด และ/หรือกระทำ เมื่อใด เพื่อให้การวิจัยสามารถกระทำได้สำเร็จภายในเวลา ภายใต้กรอบของปัญหาและความต้องการที่ระบุไว้ในที่มา และความสำคัญของปัญหา และครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยทั่วไปนิยมกำหนดขอบเขตของการวิจัยใน 3 ประเด็นดังนี้

4.1 ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล/ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.2 ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา

4.3 ขอบเขตด้านเนื้อหาสาระ (Content) กล่าวถึง ขอบเขต ของเนื้อหา ปริมาณงาน เทคนิคที่ใช้ วิธีการที่ใช้ ทฤษฎีที่ใช้ ลักษณะข้อมูล และเครื่องมือ และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

4.4 ขอบเขตด้านพื้นที่ (Area) กล่าวถึง พื้นที่ในการวิจัย พื้นที่ศึกษาข้อมูล

4.5 ขอบเขตด้านเวลา (Time) กล่าวถึง ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย เวลาในการศึกษาข้อมูล เวลาในการดำเนินการทดลองหรือการสังเกตผล และเวลาในขั้นตอนต่าง ๆ ที่คาดว่าจะมีผลต่อการวิจัย

5. ข้อตกลงเบื้องต้น (Basic Assumption) (ถ้ามี) เป็นข้อความที่กำหนดขึ้นเพื่อระบุความคิดพื้นฐานหรือข้อจำกัดบางประเด็นที่ผู้ทำวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระต้องการทำความเข้าใจกับผู้อ่านว่า การวิจัยครั้งนั้นมีข้อจำกัด มีข้อยกเว้น หรือมีข้อตกลงอะไรบ้าง ซึ่งจะต้องเป็นประเด็นสำคัญที่ส่งผลต่อการวิจัยเท่านั้น มิใช่ประเด็นทั่ว ๆ ไป

6. นิยามศัพท์เฉพาะ (Definitions) เป็นข้อความที่อธิบายความหมายของคำสำคัญบางคำ (Keywords) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนั้น ซึ่งคำเหล่านั้นจะมีความหมายเฉพาะในการวิจัยครั้งนั้นเท่านั้น ไม่ใช่เป็นความหมายทั่ว ๆ ไป โดยทั่วไปนิยมเขียนเป็นข้อ ๆ และไม่ต้องใส่การอ้างอิง

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ (Expected Outcome) เป็นข้อความที่ร้อยเรียงถึงผลการวิจัยว่าจะนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างไร ซึ่งขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนั้น โดยอาจจะนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผน กำหนดนโยบาย ปรับปรุงกระบวนการทำงาน พัฒนาระบบงาน ใช้ในการบริหาร ใช้เป็นข้อมูลสำหรับการตัดสินใจและใช้แก้ปัญหา เป็นต้น ในการเขียนประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัยนั้นจะต้องสอดคล้องกับประเด็นปัญหาของการวิจัยที่ผู้วิจัยยกขึ้นมาในที่มา และความสำคัญของปัญหา ไม่ใช่ประโยชน์ที่เป็นข้อความเลื่อนลอย โดยที่ไม่ทำวิจัยเรื่องนี้ก็เขียนได้ การเขียนประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ สามารถเขียนเป็นความเรียง หรือเขียนเป็นข้อ ๆ ก็ได้

บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)

ควรประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง (Concepts and Theories) เป็นส่วนที่ผู้ทำวิทยานิพนธ์ได้ทำการรวบรวม ทฤษฎี หลักการ แนวคิด เทคนิค วิธีการ และข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนั้น โดยทำการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินสาระสำคัญดังกล่าวอย่างครอบคลุม กว้างขวาง และเจาะลึกในประเด็นที่จะศึกษาวิจัย เพื่อให้เกิดความเข้าใจในเรื่องที่จะทำวิจัยอย่างชัดเจน สมบูรณ์ และครอบคลุมตามที่ระบุไว้ขอบเขตของการวิจัย การเขียนในส่วนนี้นิยมนำเสนอประเด็นสำคัญเป็นข้อ ๆ ก่อนในตอนต้น หลังจากนั้นจึงนำเสนอรายละเอียดแต่ละข้อ ๆ หรือแต่ละประเด็น ๆ โดยจะต้องสรุปให้เห็นอย่างชัดเจนว่าผู้วิจัยได้นำแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการวิจัยของตนอย่างไรและเกี่ยวข้องกับส่วนใด รวมทั้งแต่ละประเด็น ๆ มีความสัมพันธ์หรือมีการเชื่อมโยงกันอย่างไร ไม่ใช่แนะนำแนวคิดและทฤษฎีแต่ละประเด็น ๆ อย่างเลื่อนลอยปราศจาก การเชื่อมโยงเข้ากับงานวิจัยของตน

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Related Research) เป็นส่วนที่นำเสนอผลงานวิจัยที่มีผู้ทำมาก่อนทั้งงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนั้น โดยพิจารณาคำสำคัญจากชื่อเรื่องว่ามีความเกี่ยวข้องหรือใกล้เคียงกับชื่อเรื่องหรือประเด็นในการวิจัยมากน้อยเพียงใด รวมทั้งพิจารณาความใหม่หรือความเป็นปัจจุบัน โดยพิจารณาจากปีของการพิมพ์ ถ้ามากกว่า 10 ปีไม่ควรจะนำมาอ้างอิง (ยกเว้นเอกสารที่แสดงทฤษฎี) ถ้าเป็นวิทยานิพนธ์ก็ควรพิจารณาระดับการศึกษาของการวิจัยเรื่องนั้นด้วย เช่น ถ้าเป็นดุษฎีนิพนธ์ก็ควรพิจารณางานวิจัยที่เกี่ยวข้องในระดับดุษฎีนิพนธ์เช่นกัน ในการเขียนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นิยมเขียนอ้างอิงจากงานวิจัยในปัจจุบันมางานวิจัยที่เป็นอดีต โดยนำเสนอเรียงลำดับจากปี พ.ศ. จากปัจจุบันมาอดีต

3. กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework) หมายถึง แก่นสารของเรื่องที่ทำวิจัย โดยแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันระหว่างปรากฏการณ์หรือตัวแปรต่าง ๆ

ที่ศึกษา ตามแนวคิด ทฤษฎี หรือผลการวิจัยที่สนับสนุนความเชื่อมโยงนั้น โดยควรเขียนบรรยายความเชื่อมโยงสัมพันธ์ดังกล่าว แล้วจึงสรุปเป็นแผนภาพ หรือแบบจำลอง (Model)

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methodology)

เป็นเนื้อหาส่วนสำคัญ และถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญของวิทยานิพนธ์ซึ่งผู้วิจัยจะต้องรายงานเกี่ยวกับแผนการ และวิธีดำเนินงานเป็นลำดับ ก่อนลงมือทำการวิจัย รวมถึงแหล่งข้อมูล/ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปสู่การสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะต่อไป การเขียนวิธีการดำเนินงานวิจัย มีรูปแบบการเขียนแตกต่างกันขึ้นอยู่กับประเภทของการวิจัย เนื้อเรื่องและการออกแบบวิธีวิจัย ซึ่งการเขียนบทที่ 3 มีสาระสำคัญที่จะต้องพิจารณาดังนี้

1. กระบวนการรวบรวมข้อมูล เป็นการอธิบายขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลให้เห็นอย่างชัดเจน สมบูรณ์ และกะทัดรัด โดยทั่วไปจะยึดหลัก 3 ประการ ได้แก่ ประการแรก ข้อมูลที่รวบรวมมาจะต้องตอบปัญหาการวิจัยได้ ประการที่สอง ระบุแหล่งที่มาของข้อมูลโดยละเอียด และประการที่สาม จะต้องสอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของผู้วิจัยในการนำข้อมูลมาใช้

2. กระบวนการกระทำกับข้อมูล เป็นกระบวนการที่จะต้องอธิบายถึง แผนงาน ขั้นตอนและวิธีการในการกระทำต่อข้อมูลที่รวบรวมมา โดยกำหนดถึงวิธีการจัดหมวดหมู่ของข้อมูลอย่างชัดเจน มีการชี้แจงขั้นตอนการกระทำกับข้อมูลและการแปลความหมาย เช่น การตรวจสอบข้อมูล วิธีการเก็บข้อมูล ซึ่งอาจเป็นการสอบถาม การสังเกตการณ์ หรือการสัมภาษณ์ รวมทั้งวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยว่ามีวิธีการออกแบบอย่างไร เพื่อให้เหมาะสมกับข้อมูลที่รวบรวมมาได้ เพื่อให้สามารถนำมาใช้ยืนยันผลการวิจัยว่าเป็นสิ่งที่น่าเชื่อถือ

โดยทั่วไปการเขียนเนื้อหาวิธีการดำเนินการวิจัยควรประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (Population and Sample) โดยที่ประชากร (Population) หมายถึง คน สัตว์ สิ่งของ หรือข้อมูล เป็นหน่วยข้อมูลทุกหน่วยที่ต้องการศึกษา การกล่าวถึงประชากร จะต้อง ระบุคุณสมบัติหรือคุณลักษณะ ขอบเขต และจำนวนของประชากรให้ชัดเจน ส่วนกลุ่มตัวอย่าง (Sample) หมายถึง ส่วนหนึ่งของประชากรที่จะนำมาศึกษา ซึ่งต้องระบุขนาดของกลุ่มตัวอย่าง วิธีการ และขั้นตอนการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยละเอียดว่าใช้วิธีการใด คัดเลือกอย่างไร และได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนเท่าใด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย (Research Tools) เป็นการให้รายละเอียดเกี่ยวกับเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบสังเกตการณ์ (Observation Form) แบบสัมภาษณ์ (Interview Form) แบบทดสอบ (Test Sheet) แบบประเมิน (Evaluation Form) หรือเครื่องมือวิจัยอื่น ๆ โดยจะต้องระบุรายละเอียดของเครื่องมือว่ามีที่หรือประเภทที่ฉบับ

แต่ละฉบับต้องใช้ภายใต้สภาพแวดล้อมอย่างไร ใช้ในขั้นตอนใด มีวิธีการใช้อย่างไร และนำไปใช้
อย่างไร รวมทั้งแจกแจงเกี่ยวกับขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ตลอดจนรายงานค่าคุณภาพของเครื่องมือ
เพื่อให้ผู้อ่านมั่นใจว่าเครื่องมือวิจัยที่ใช้มีคุณภาพได้มาตรฐานเชื่อถือได้

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล (Data Collection) เป็นการอธิบายว่าการเก็บรวบรวมข้อมูล
มีขั้นตอนและวิธีการอย่างไร ใช้แบบแผนการดำเนินการอะไร หรืออ้างอิงตามแบบแผนของผู้ใด
ซึ่งจะต้องอธิบายขั้นตอนนี้อย่างชัดเจน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis) เป็นการอธิบายถึง วิธีการจัดการกับข้อมูลที่ได้ออกมา
เพื่อให้ได้คำตอบตามวัตถุประสงค์ และสมมติฐานของการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยอาจแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติ
ในส่วนของการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือวิจัย และการวิเคราะห์ผลการวิจัยโดยระบุสถิติหรือ
วิธีการวิเคราะห์ที่ใช้ในการหาค่าคำตอบนั้น

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล (Statics for Data Analysis) เป็นการนำเสนอเกี่ยวกับ
สถิติที่ใช้ตามข้อ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการเขียนเนื้อหาในบทนี้ อาจนำเสนอด้วยแผนภูมิหรือไดอะแกรมที่แสดงขั้นตอนต่าง ๆ
ก่อนในตอนต้นบท เช่น เขียนผังไหล (Flowchart) บล็อกไดอะแกรม (Block Diagram) ไดอะแกรม
เครือข่าย (Network Diagram) หรือไดอะแกรมขั้นบันได (Ladder Diagram) เป็นต้น แผนภาพหลัง
จากนั้นจึงนำเสนอรายละเอียดในแต่ละขั้น ๆ ทั้งนี้เพื่อนำเสนอวิธีดำเนินการวิจัยในภาพรวมเพื่อให้
ผู้อ่านเข้าใจก่อนลงสู่รายละเอียด

บทที่ 4 ผลการวิจัย (Results)

เนื้อหาส่วนนี้เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด โดยละเอียดเพื่อให้ได้คำตอบตาม
วัตถุประสงค์การวิจัย สมมติฐานการวิจัย หรือคำถามการวิจัยซึ่ง อาจนำเสนอในรูปแบบของตาราง
กราฟ หรือภาพ พร้อมทั้งมีการบรรยายประกอบตาราง กราฟและ ภาพเพื่อให้การแปลความหมาย
ข้อมูลชัดเจนยิ่งขึ้น

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิจัย
2. ลำดับการนำเสนอผลการวิจัย
3. ผลการวิจัย

บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ (Conclusions, Discussion and Suggestions)

ควรประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

1. สรุป (Conclusions) เป็นส่วนที่แสดงบทสรุปความสำคัญจากการวิจัย โดยส่วน
ใหญ่จะแสดงวัตถุประสงค์งานวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และผลการวิจัยที่ค้นพบ การเขียนเนื้อหาในบท
นี้จะเป็นการเขียนด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ไม่นำเสนอตัวเลขทางสถิติที่ซับซ้อน โดยถือว่าเป็นสรุป
สาระสำคัญของการทำวิจัยตามวัตถุประสงค์ทีละข้อ ๆ

2. อภิปรายผล (Discussion) เป็นส่วนที่แสดงการให้เหตุผลว่า เพราะเหตุใด การวิจัยครั้งนี้จึงได้ผลเช่นนั้น ข้อค้นพบที่ได้เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้หรือไม่ มีประเด็นสำคัญ อะไรบ้างที่เป็นข้อสังเกต ในการอภิปรายผลส่วนนี้ผู้วิจัยจึงควรอภิปรายผลการวิจัยโดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยต่าง ๆ ที่สรุปไว้ในบทที่ 2 ว่าผลการวิจัยมีความเหมือนหรือแตกต่างจาก แนวคิดทฤษฎีของผู้อื่นที่ได้สรุปไว้ในบทที่ 2 อย่างไร ซึ่งการอภิปรายผลการวิจัยสามารถทำได้ 2 แนวทาง ได้แก่ ผลการวิจัยดังกล่าวหมายความว่าอย่างไร ทำไมจึงเป็นเช่นนั้น และผลการวิจัย ดังกล่าวสอดคล้องหรือขัดแย้งกับผลการวิจัยในอดีตของผู้วิจัยใดบ้าง ซึ่งในการอภิปรายผลส่วนนี้ ผู้วิจัยสามารถเสนอความคิดเห็นส่วนตัวประกอบได้

3. ข้อเสนอแนะ (Suggestions) เป็นส่วนของเนื้อหาที่นำเสนอความคิดเห็นของผู้วิจัย เพื่อให้ผู้อ่านทราบว่าเมื่อนำงานวิจัยเรื่องนี้ไปใช้ จะมีข้อเสนอแนะสำคัญ ๆ อะไรบ้าง และถ้าจะทำวิจัยในครั้งต่อไปในแนวทางเดียวกันนี้ ผู้วิจัยมีประเด็นสำคัญแนะนำที่จะให้นักวิจัยคนอื่นทำอย่างไร หรือเตรียมการอย่างไร โดยทั่วไปการเขียนข้อเสนอแนะจะแบ่งเป็น 2 หัวข้อ ได้แก่

3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับการเขียนข้อเสนอแนะการวิจัย จะต้องเป็นประเด็นที่เกิดขึ้นจากการทำวิจัยครั้งนี้จริง ๆ เท่านั้นไม่ควรเสนอแนะประเด็นที่ไม่เกี่ยวข้องหรือเป็นประเด็นที่ไม่ทำวิจัยเรื่องดังกล่าวนี้ ก็เสนอแนะได้

สำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ เนื้อหาของการวิจัยอาจไม่จำเป็นต้องแบ่งออกเป็น 5 บท อาจจะมีมากกว่า 5 บทก็ได้ โดยมีส่วนประกอบที่แบ่งเป็นส่วนนำ ส่วนเนื้อเรื่อง และส่วนอ้างอิง เหมือนรายงานการวิจัยเชิงปริมาณ แต่ความแตกต่างอยู่ที่รายละเอียดของส่วนเนื้อเรื่อง กล่าวคือ เนื้อเรื่องอาจประกอบด้วยบทต่าง ๆ ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ กล่าวถึงความเป็นมาของเรื่องที่วิจัย วัตถุประสงค์ และวิธีการวิจัย

บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม กล่าวถึงวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งรวมถึงแนวคิด ทฤษฎี และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ซึ่งอาจจะมีหรือไม่มีก็ได้)

บทที่ 3 และบทอื่น ๆ ที่รายงานผลการวิจัย ซึ่งอาจจะมีหลายบท

บทสุดท้าย สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ตัวอย่าง การวิจัยเรื่อง “ความเชื่อและพิธีกรรมการรำผีมอญ จังหวัดปทุมธานี” ของสุชีรา อินทโชติ (2553) เนื้อเรื่องแบ่งออกเป็น 6 บท ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ

บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม

บทที่ 3 ภูมิหลังของชาวมอญจังหวัดปทุมธานี

บทที่ 4 ความเชื่อและพิธีกรรมของชุมชนชาวมอญ

บทที่ 5 การรำผีมอญของชุมชนชาวมอญ

บทที่ 6 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

นอกจากนี้การวิจัยเชิงวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี (Science and Technology Research) ซึ่งเป็นการศึกษาที่เน้นการพัฒนา เพื่อให้เกิดการค้นพบความจริงบางประการ อาจจะนำเสนอเนื้อเรื่องได้มากกว่า 5 บทก็ได้

3.3 ส่วนท้าย

ควรประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้

3.3.1 บรรณานุกรม (Bibliography)

การอ้างอิงเอกสารในวิทยานิพนธ์เป็นการแสดงแหล่งที่มาของข้อความ หรือองค์ความรู้เพื่อให้ผู้อ่านทราบแหล่งที่มา และสามารถติดตามข้อมูลจากต้นฉบับของแหล่งอ้างอิงที่สมบูรณ์ได้หากผู้ต้องการขยายความหรือทำความเข้าใจเพิ่มเติม เพื่อเป็นการให้เกียรติแก่เจ้าของผลงานที่นำมาอ้างอิง รวมทั้งเป็นจรรยาบรรณของนักวิจัย ในการเรียบเรียงวิทยานิพนธ์/ดุษฎีนิพนธ์ ให้ใช้ในรูปแบบอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อเรื่องตามหลักเกณฑ์ APA (American Psychological Association 6th) ตลอดทั้งเล่ม และให้นำวัสดุอ้างอิงทุกรายการปรากฏในเนื้อเรื่องใส่ไว้ส่วนของบรรณานุกรมหรืออ้างอิงท้ายเล่ม

3.3.2 ภาคผนวก (Appendices)

ภาคผนวกเป็นส่วนที่ประกอบด้วยรายละเอียดเพิ่มเติมเพื่อประกอบการอ่านให้เข้าใจเนื้อเรื่องของวิทยานิพนธ์ได้ดียิ่งขึ้น เช่น ให้รายละเอียดวิธีการคำนวณ หรือวิเคราะห์ข้อมูล สูตรในการคำนวณ เครื่องมือวิจัย คุณภาพเครื่องมือ รูปแบบการทดลอง แบบทดสอบ หรือแบบสอบถามที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ตัวอย่างหนังสือราชการต่าง ๆ เป็นต้นก่อนขึ้นภาคผนวก ให้ใส่หน้ากระดาษ ระบุคำว่า ภาคผนวก หรือ Appendices อยู่กลางหน้ากระดาษ คั่นระหว่างส่วนอ้างอิง และส่วนเพิ่มเติม กรณีที่ต้องการแบ่งออกเป็นหลายภาคผนวก ให้แบ่งเป็นภาคผนวก ก, ข, ค... หรือ Appendix A, B, C... ตามลำดับ

3.3.3 การเผยแพร่ผลงานวิจัย (Research Publications)

สำหรับนักศึกษาที่ได้เผยแพร่ผลงานวิจัยในรูปแบบต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ ต้องระบุรายละเอียดของข้อมูลการเผยแพร่ผลงานทุกชิ้นไว้ด้วย มีดังนี้

3.4.1.1 สิทธิบัตร

3.4.1.2 บทความวิจัยที่ตีพิมพ์หรือได้รับการตอบรับให้ตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการ

3.4.1.3 บทความวิจัยที่ตีพิมพ์ในเอกสารการประชุมทางวิชาการ (Conference Proceedings)

3.4.1.4 การเสนอผลงานในการประชุมทางวิชาการทั้งที่เป็นแบบบรรยายและแบบโปสเตอร์

ข้อมูลที่ควรระบุ ได้แก่ ชื่อผู้เขียนหรือชื่อเจ้าของผลงาน ชื่อเรื่อง ชื่อวารสารหรือชื่อการประชุม และข้อมูลการพิมพ์เช่น ปีที่ ฉบับที่ วันเดือนปี และเลขหน้าของวารสารที่ลงพิมพ์ หรือชื่อผู้จัดประชุม สถานที่ ประชุม และวันเดือนปีที่จัดประชุม เป็นต้น โดยเขียนตามรูปแบบการเขียนบรรณานุกรม

3.3.4 ประวัติผู้วิจัย/ผู้ศึกษา

การเขียนประวัตินี้ถ้าเป็นวิทยานิพนธ์ให้ใช้คำว่า “ผู้วิจัย” และ ส่วนการค้นคว้าอิสระให้ใช้คำว่า “ผู้ศึกษา” ในส่วนนี้ให้พิมพ์รายละเอียดโดยให้มีความยาวไม่เกิน 1 หน้ากระดาษและให้เป็นหน้าสุดท้ายของวิทยานิพนธ์ สารสำคัญที่ควรมีในประวัติผู้นิพนธ์ ประกอบด้วย ชื่อและ นามสกุล พร้อมคำนำหน้าชื่อ ได้แก่ นาย นางสาว นาง ถ้ามีศ ฐานันดรศักดิ์ ราชทินนาม สมณศักดิ์ ก็ให้ใส่ไว้ด้วย วัน เดือน ปี และสถานที่เกิด ตำแหน่ง และสถานที่ทำงาน วุฒิการศึกษาให้นำมาเขียนตั้งแต่ระดับปริญญาตรีตามลำดับจนถึงวุฒิการศึกษาที่จะสำเร็จการศึกษา และปี พ.ศ. ที่สำเร็จ สถานศึกษา การศึกษา ประสบการณ์ทางวิชาการ รางวัลหรือทุนการศึกษาที่สำคัญ เป็นต้น